

BERTIL OHLINS AVGÅNG

Beskedet att Bertil Ohlin skall avgå som partiledare vid folkpartiets landsmöte i sommar kommer inte alldeles oväntat. Han är visserligen långt ifrån en förbrukad kraft i svensk politik, inte ens i den slit-samma och utsatta uppgiften som partiledare. Men kraven på förnyelse i ledarskapet gör sig allt starkare gällande inom de tre partier, som fortfarande har kvar sina ledare från 1940-talet. Det är då inte en av ålder och slitage förorsakad oförmåga, som är motivet till önskemålen om personförnyelse. Vad de unga krafterna inom respektive parti kräver är en partiledare, som har en i själva sin ålder naturlig förutsättning att rikta blicken framåt. Högerpartiets erfarenheter av hr Holmbergs på en gång kraftfulla och smidiga ledarskap liksom kommunistpartiets metamorfos i hr Hermanssons händer är talande exempel.

Dessutom gäller det nu något mera än det vanliga generationsskiftet inom politiken. Vi går i accelererad takt in i den andra industriella revolutionens samtälle. Vetenskap och teknik framstår allt klarare som de verkligt revolutionära krafterna i tiden. Bristsamhället

ligger bakom oss; i dagens samhälle med dess sociala och ekonomiska grundtrygghet — och än mer i morgondagens — avtecknar sig politiska problem av helt annan art och svårighetsgrad än vi varit vana att möta tidigare. De kan inte lösas med konventionella metoder. Vad som nu framför allt krävs av politikerna och särskilt av de politiska ledargestalterna är förmåga att tänka i perspektiv och handla på längre sikt.

Bertil Ohlin skulle förvisso ha gått i land även med de uppgifterna. Men han har föredragit att vara generös, att överlämna ledaransvaret till en ny generation trots att det parti han byggt upp och hållit samman under så lång tid nu står inför möjligheten att snart komma i regeringsställning. För detta beslut förtjänar han en honnör; det är inte allom givet att kunna handla med noblesse i en sådan situation.

I samband med hans beslut att avgå offentliggjordes framfördes från olika håll försök till bedömanden av hans samlade politiska insats. Men av allt att döma är det för tidigt att skriva politiska dödsrunor över Bertil Ohlin. Han har fortfarande mycket att ge i rollen

som äldre statsman. Bara på en punkt är det anledning att göra en anmärkning. När det sägs att hans största insats är att han hindrat socialdemokraterna från att driva landet än längre på socialiseringsvägen är detta — om än riktigt i sak — en alldeles för snäv bedömning av vad som hänt i svensk samhällsutveckling sedan 1940-talets början. Den har formats av både regering och opposition — än i strid, men oftast i samarbete. Så illa har det inte stått till i svensk demokrati att regeringen ensam har haft och har hela ansvaret för allt. Väl har regeringen det stora och tunga ansvaret för vad den med knappaste marginal genomdrivit över oppositionens huvuden. Men vid sidan av dessa stridsfrågor har otaliga uppgifter lösts i samarbete

och genom kompromiss. Här har Bertil Ohlin att tillskriva sig stora positiva insatser inom vida områden — särskilt, givetvis, inom dem där hans eminenta fackkunskaper som nationalekonom väglett honom.

Som designerad efterträdare till Bertil Ohlin har man inom folkpartiet samlat sig kring Sven Wedén. Han har otvivelaktigt stora förutsättningar att framgångsrikt förvalta den största och svåraste av alla politiska arbetsuppgifter i en demokrati — partiledarens. Om man från en krets av personer, som hoppas få anledning att samarbeta med honom, skulle tillåta sig att ge honom ett råd på vägen skulle detta kunna uttryckas i skaldens aforism: striden prövar klingan och nöden vännen.